

I ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUSTA KOSKEVAT PYSYVÄISMÄÄRÄYKSET

Erikoislääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset ovat lääketieteellisten tiedekuntien yhteisesti sopimia määräyksiä, jotka koskevat kaikkia erikoisaloja ja kaikkia tiedekuntia.

1. ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUSTA KOSKEVAT ASETUKSET

Erikoislääkäriasetuksen (678/98) mukainen koulutus alkoi 1.1.1999. Asetus toi merkittäviä muutoksia erikoislääkärikoulutukseen. Erikoisalojen määrä väheni aikaisemmasta 96:sta 49:ään. Koulutusohjelmista tuli 5 ja 6 vuoden koulutusohjelmia aikaisempien 6 ja 8 vuoden koulutusohjelmien sijasta. Erikoisalojen nimiin tuli muutoksia ja koulutuksen arviointia edellytetään. Erikoislääkäriin tutkintoa koskeva asetusmuutos (A 1346/2002) tuli voimaan 1.1.2003. Asetus sisältää muutoksia terveyskeskuspalveluun sekä koulutuksen rakenteeseen. Terveyskeskuksessa suoritettavan palvelun pituus nousi aikaisemmasta 6 kuukaudesta 9 kuukauteen ja koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta (opinto-oppaan liitteenä asetukset).

Yliopisto voi tehdä poikkeuksen yliopistosairaalassa suoritetusta koulutusajasta, mikäli yliopistosairaalan ulkopuoliset koulutuspaikat eivät voi osoittaa kohtuullisessa ajassa koulutuspaikkaa (asetukset liitteenä).

Perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen liittyvät säädökset ja pysyväismääräykset on esitetty luvussa II (asetus perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta A1435/93 ja asetusmuutos A 1342/2002).

2. OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN

Erikoislääkäriin tutkinnon voi suorittaa henkilö, joka on Suomessa saanut oikeuden tai luvan harjoittaa lääkärin ammattia. Nämä oikeudet ja luvat myöntää Terveystieteiden tutkimuskeskus (TEO) lakien terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/94 ja 1030/2000) nojalla.

Opinto-oikeutta erikoislääkäriin tutkinnon suorittamista varten Tampereen yliopistossa haetaan lääketieteelliseltä tiedekunnalta lomakkeella, joita saa tiedekunnan kansliasta, os. Medisiinarinkatu 3, Tampere. Opinto-oikeutta ja myöhemmin erikoislääkäriin tutkintoa haetaan siltä yliopistolta, jonka vastuualueella erikoislääkärikoulutus on tarkoitus pääosin suorittaa. Opinto-oikeus myönnetään vain yhteen koulutus-ohjelmaan kerrallaan. Erikoislääkäriin tutkinnon voi suorittaa vain yhdessä yliopistossa kerrallaan. Opinto-oikeushakemuksen mukana toimitetaan myös ilmoittautumislomake yliopistoon. Opinto-oikeuden hakemiselle ja sen yhteydessä tehtävälle ensimmäiselle ilmoittautumiselle ei ole asetettu määräaika.

3. ILMOITTAUTUMINEN YLIOPISTOON

3.1. Läsnäoloilmoitus

Erikoistuvan lääkärin tulee olla läsnä olevana opiskelijana yliopistossa siihen asti kunnes tutkinto on suoritettu. Ilmoittautuminen tulee tehdä vuosittain syyskuun puoleen väliin mennessä Tätä varten yliopiston opintotoimisto lähettää ilmoittautumislomakkeen, joka palautetaan opintotoimistoon.

Läsnä olevaksi ilmoittautunut opiskelija voi käyttää yliopiston tietoliikennepalveluja mm. henkilökohtainen sähköpostiosoite. Erikoislääkäritutkintoa suorittavat opiskelijat eivät kuulu ylioppilaskuntaan ja näin ollen heidän ei tarvitse maksaa myöskään jäsenmaksua.

4. HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Varsinainen päätäntävalta erikoislääkärikoulutuksessa on opetusministeriöllä ja koulutusyksiköillä eli lääketieteellisillä tiedekunnilla Muut viranomaiset ja toimielimet ovat neuvoa-antavia tai niiden tehtävänä on koulutuksen kehittäminen ja koordinointi- Seuraavassa on kerrottu eri toimijoiden sekä myös erikoislääkärikoulutuksen kannalta keskeisten erikoistuvan lääkärin, koulutuksen vastuuhenkilön, kouluttajien ja ohjaajien tehtävästä.

Erikoistuvan lääkärin edellytetään tutustuvan opinto-oppaassa selvitettyihin oman erikoisalansa vaatimuksiin sekä osallistuvan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman laatimiseen sekä lokikirjan pitämiseen saamastaan koulutuksesta. Lisäksi hänen tulee osallistua oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen.

Koulutusohjelman vastuuhenkilö toimii oman koulutusohjelmansa osalta asiantuntijana ja vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta. Vastuuhenkilö hyväksyy erikoistuvan lääkärin henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat sekä seuraa ja arvioi koulutuksen ja oppimisen edistymistä.

Kouluttaja on koulutuksen vastuuhenkilön nimeämä. Hän vastaa osaltaan koulutuksen toteutumisesta ja osallistuu arviointiin. Tiedekunta myöntää yliopistosairaalan ulkopuoliselle koulutuspaikalle koulutusoikeuden ja nimeää kouluttajan. Tämä vastaa koulutuspaikan koulutusedellytyksistä ja osallistuu arviointiin.

Henkilökohtainen ohjaaja (tutor) on erikoistuvan lääkärin tukihenkilö ja ohjaa myös erikoistuvaa lääkäriä tämän työtehtävissä ja huolehtii laaditun koulutussuunnitelman tarkoituksenmukaisuudesta sekä teoriakoulutuksen että käytännön koulutuksen osalta. Ohjaaja osallistuu myös arviointeihin.

Erikoislääkärikoulutustoimikunnan tehtävänä on vastata ammatillisen jatkokoulutuksen kehittämisestä ja koordinoinnista Tampereen yliopiston vastuualueella. Erikoislääkärikoulutustoimikunta käsittelee erikoislääkärin tutkintoon liittyviä asioita, ohjaa koulutuksen käytännön toteutumista ja vastaa perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta.

Alueelliset neuvottelukunnat toimivat yliopistojen yhteydessä alueellisina yhteistyöeliminä erikoislääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä (asetus erikoislääkärin tutkinnosta 678/98). Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat teke-

vät selvitykset koulutuspaikkojen saatavuudesta sekä antavat lausunnot yliopistolle koskien poikkeuspäätöstä yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta (401/2007). Neuvottelukunnissa ovat edustettuina yliopisto sekä sen vastuualueen yliopistollinen keskussairaala, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, lääninhallitukset ja opiskelijat.

Koulutusyksiköjen (eli yliopistojen lääketieteelliset tiedekunnat) toimivaltaan kuuluu päättää siitä, mitkä virat, toimet tai tehtävät ovat erikoislääkärikoulutukseen soveltuvia koulutusvirkoja. Koulutusyksiköt hyväksyvät koulutussopimukset, jotka on tehty tiedekunnan ja yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen kanssa.

Koulutusyksiköt hyväksyvät erikoistumaan hakeutuvat koulutusohjelmiin, hyväksyvät koulutussuunnitelmat, nimeävät vastuuhenkilöt, kouluttajat ja kuulustelijat, käsittelevät palvelua ym. opintoja koskevia asioita sekä antavat tutkintotodistukset.

Koulutusyksiköt valvovat erikoislääkärikoulutusta vastuualueensa sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja muissa yksiköissä. Koulutusyksiköt voivat myöntää erikoisalakohtaisen poikkeuksen yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta, mikäli keskussairaala tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikkaa kohtuullisen ajan kuluessa. Koulutusyksiköiden tulee toimia keskenään yhteistyössä perustaessaan koulutusohjelmia, vahvistaessaan koulutusvaatimuksia ja järjestäessään niihin kuuluvaa koulutusta. Koulutusyksikkö myös päättää perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen liittyvistä asioista.

Yliopistollisissa sairaaloissa ja muissa koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimukset, suoritetaan erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin. On välttämätöntä, että erikoistuvan lääkärin valinnasta koulutusvirkaan neuvotellaan vastuuhenkilön kanssa.

Opetusministeriö päättää asianomaisen yliopiston esityksestä ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriötä kuultuaan, mitä erikoislääkärin tutkintoon johtavia koulutusohjelmia kussakin koulutusyksikössä on. Erikoislääkärin tutkinto voidaan suorittaa Helsingin, Kuopion, Oulun, Tampereen ja Turun lääketieteellisissä tiedekunnissa.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön alainen *terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO)* myöntää lisenssiaatin tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä lääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena. Perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen jälkeen tulee hakea TEO:lta oikeutta harjoittaa yleislääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä. Myös erikoislääkärin tutkinnon suorittaneet hakevat TEO:lta ammatinharjoittamisoikeutta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/94 ja 1030/2000). Neuvottelukunnan alaisen lääkäri- ja hammaslääkärijaoksen (asetus erikoislääkärin tutkinnosta 678/98 8 §) tehtävänä on avustaa neuvottelukuntaa lääkäreiden ja hammaslääkäreiden liikkuvuuteen, johtamiskysymyksiin ja koulutukseen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi jaoston tulee kehittää alueellista yhteistyötä alueellisten neuvottelukuntien kanssa.

Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen neuvottelutilaisuus toimii koulutusyksiköiden ja muiden tahojen (OPM,STM,TEO Lääkäriliitto) yhteistyöelimenä koulutuksen kehittämisessä.

5. ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON SUORITTAMINEN

5.1. Tutkinnon tavoitteet

Erikoislääkärikoulutuksen tavoitteena on perehdyttää lääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja antaa hänelle valmiudet alansa erikoislääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen sekä toimimiseen erikoislääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Erikoisalana lisäksi koulutuksessa perehdytään terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

5.2. Koulutuksen rakenne

Erikoislääkärikoulutuksen voi aloittaa heti lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja laillistamisen jälkeen. Erikoislääkärikoulutus jakaantuu

1. Käytännön palveluun ja toimipaikkakoulutukseen
Käytännön palvelu sisältää terveystieteiden palvelun, runkokoulutuksen tai täydentävän koulutuksen sekä varsinaisen erikoisalana koulutuksen. Tutkinnon pituus on 5 tai 6 vuotta alasta riippuen. Koulutusohjelman kokonaiskestosta tulee vähintään puolet suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa tiettyjä erikoislääkäriasetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta (ks. asetus 1343/2002).
2. Koulutuksen arviointiin
Erikoistuvan lääkärin tulee osallistua oman oppimisen ja koulutuksen kehittämiseen ja arviointiin.
3. Teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen.
4. Valtakunnalliseen kuulusteluun.

Erikoislääkärikoulutuksen tulee olla suunniteltua ja ohjattua. Erikoiskoulutuksen aikana erikoistuva lääkäri osallistuu normaaliin kliiniseen työhön ja hankkii näin erikoisalansa käytännön taidot.

Moniammatillinen johtamiskoulutus osana erikoislääkärin tutkintoa

Opetusministeriö on kirjeellään pyytänyt yliopistoja ja ammattikorkeakouluja yhteistyössä käynnistämään sosiaali- ja terveysalan moniammatillisen johtamiskoulutuksen suunnittelun ja toimeenpanon sosiaali- ja terveysalan johtamiskoulutustyöryhmän muistion pohjalta (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:30, Sosiaali- ja terveysalan johtamiskoulutustyöryhmän muistio). Nykyinen lääkäreiden ja hammaslääkäreiden hallinnon pätevyyden koulutus lakkaa vuoden 2007 lopussa. Koulutuksen tilalle ei tule lääkäreille ja hammaslääkäreille omaa erillistä johtamiskoulutusta, vaan johtamiskoulutus tulee sisällyttää osaksi perus- ja ammatillisia jatkotutkintoja. Johtamiskoulutuksen suunnittelu ja organisointi on vielä tiedekunnissa kesken. Johtamiskoulutuksen kokonaisuuden suorittamisen yksityiskohtaiset suunnitelmat valmistunevat opinto-oppaan voimassaolokaudella 2007–2009. Ajankohtaisia tietoja johtamiskoulutuksen etenemisestä voi seurata tiedekuntien kotisivuilta.

Perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen (PTL) voi halutessaan suorittaa samanaikaisesti erikoislääkärikoulutuksen kanssa suorittamalla vaadittavien palvelujen lisäksi

koulutukseen kuuluvan, 16 tunnin mittaisen kurssimuotoisen terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävän koulutuksen.

5.3. Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus

5.3.1. Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen sisältyy terveyskeskuksessa suoritettavaa palvelua vähintään 9 kuukautta. Terveyskeskusjakson aikana erikoistuvan lääkärin tulee tutustua laaja-alaisesti ja monipuolisesti terveyskeskuksen useaan toiminta-alueeseen ohjaajan ohjauksessa. Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää ohjaajan antamassa työtodistuksessa. Siinä tulee myös esittää koulutusjakson pituus ja viikkotuntimäärä.

Terveyskeskusjakso suoritetaan tiedekunnan hyväksymissä terveyskeskuksissa, joiden kanssa yleislääketieteen yksikkö on tehnyt koulutussopimuksen. Koulutussopimukset tehneet terveyskeskukset löytyvät tiedekunnan verkkosivuilta. Erikoislääkärikoulutukseen sisältyvä terveyskeskusjakso suoritetaan samoja periaatteita noudattaen kuin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksessa.

Kokenut lääkäri ja terveyskeskuspalvelu

Erikoislääkärin tutkintoa koskevan asetuksen (A 1343/2002) perustelumuistio antaa tiedekunnille mahdollisuuden käyttää harkintaa erikoislääkärin tutkintoon hyväksytyen kokeneen lääkärin kohdalla vaadittavan terveyskeskuspalvelun pituuden suhteen.

5.3.2. Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus ja runkokoulutus

Joidenkin sisällöltään läheisten erikoisalojen koulutukseen sisältyy ns. runkokoulutus. Yhteinen runko-osa suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Tarkoituksena on varmistaa koulutuksen riittävä laaja-alaisuus ja tarkoituksenmukaisuus terveystaloustalouden kannalta sekä taata mm. päivistystoiminnassa tarvittavat valmiudet. Runkokoulutusjaksolle voidaan nimetä oma vastuuhenkilö.

Yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa työtä ohjaavat koulutusyksikön hyväksymä kouluttaja, henkilökohtainen ohjaaja ja muut erikoislääkärit. Runkokoulutuksen jälkeen siirrytään sen alan eriytyvään koulutukseen, millä alalla erikoislääkärin tutkinto suoritetaan. Runkokoulutus tulee pääsääntöisesti suorittaa ennen eriytyvän koulutuksen aloittamista. Runkokoulutuksen päättyessä tarkistetaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja varmistetaan, että runkokoulutuksen tavoitteet on saavutettu.

5.3.3. Yliopistollinen keskussairaalapalvelu ja eriytyvä/erikoisalan koulutus

Eriytyvän/erikoisalan koulutuksen aikana erikoistuva lääkäri perehtyy oman erikoisalansa tietoon ja erikoislääkärin tehtäviin.

Eriytyvä/erikoisalan palvelu suoritetaan pääosin yliopistollisessa sairaalassa mutta alakohtaisesti osia voidaan suorittaa muissakin koulutussairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus.

Koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella asetuksessa mainittuja erikoisalaja lukuun ottamatta. Koulutusyksiköt voivat myöntää erikoisalakohtaisen poikkeuksen yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutuksen vaatimuksesta, mikäli keskussairaala tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikkaa kohtuullisen ajan kuluessa.

Yliopistosairaalassa työtä ohjaavat koulutuksen vastuhenkilö, muut kouluttajat, henkilökohtainen ohjaaja, yliopiston opetushenkilökunta ja sairaalan palveluksessa olevat erikoislääkärit.

5.3.4. Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään koulutuspaikassa työaikana 2–5 tuntia viikossa. Koulutustilaisuudet voivat olla seminaareja, demonstraatioita tai tilaisuuksia, joissa käydään järjestelmällisesti läpi oman erikoisalan ja terveydenhuollon kokonaisuuden keskeisiä kysymyksiä.

5.3.5. Palvelu ulkomailla

Osa erikoislääkärin tutkintoon kuuluvasta palvelusta voidaan suorittaa ulkomailla. Tiedekunta päättää palvelun hyväksymisestä sisällön perusteella kuultuaan vastuuhenkilöä. Ulkomaisen kliinisen palvelun hyväksymisen edellytyksenä on lääkärin oikeudet kyseisessä maassa.

5.3.6. Palveluja koskevia määräyksiä

Palveluita koskevat erikoisalakohtaiset koulutusvaatimukset on selvitetty koulutusohjelmakuvauksissa.

Palveluajat

Erikoislääkärikoulutus suoritetaan ensisijaisesti kokopäivätyössä. Koulutusohjelman vastuuhenkilön harkinnan mukaan voidaan koulutukseen hyväksyä myös osa-aikaista palvelua, jos osa-aikainen palvelu on viikoittain vähintään 50 % kokoaikaisesta palvelusta. Tällöin koulutusaika vastaavasti pitenee. Erityisistä syistä vastuuhenkilö voi hyväksyä myös muunlaista osa-aikapalvelua.

Lyhin erikoiskoulutukseksi hyväksyttävä palvelujakso on yksi kuukausi (kalenterikuukausi tai 30 päivää).

Terveyskeskuspalvelu on mahdollista suorittaa osittain myös osapäiväisenä, jos koulutuksen kokonaisaika ei lyhene, jos koulutuksen tavoite saavutetaan ja jos osa-aikainen palvelu on viikoittain vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta (vähintään 18,5 tuntia/viikko). Terveyskeskuspalvelua tulee suorittaa vähintään 3 kk kokopäiväisessä työssä (ks. perusterveydenhuollon lisäkoulutus luku II).

Keskeytyksien vaikutus

Kunakin koulutusvuonna sairaudesta tai muusta pätevistä syistä pidetystä virkavapaudesta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta tai opintovapaasta tentin lukua varten voidaan lukea koulutukseen yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yhdestä äitiys-, isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen vain kuukausi, vaikka loma jakautuisi eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan.

Siviilipalvelu/varusmieslääkärinä toimiminen

Toimiminen varusmieslääkärinä tai siviilipalveluun sisältyvää työskentelyä päätoimissa lääkärin tehtävissä tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa hyväksytään osaksi koulutusta toimenkuvan perusteella.

Tutkijana toimiminen

Päätoimisena (palkallisena) tutkijana toimimista, joka on erikoisalaan liittyvää ja vastuuhenkilön puoltamaa, voidaan hyväksyä enintään kuusi (6) kuukautta. Lisäksi tutkimustyötä voidaan hyväksyä enintään 6 kk runkokoulutukseen vastuuhenkilön harkinnan mukaan. Erikoistuvalla lääkärille, joka on hyväksytty tutkijakouluun, voidaan hyväksyä tutkijana toimimisesta koulutuksen vastuuhenkilön päätöksen mukaisesti enintään yksi vuosi erikoislääkärikoulutukseen.

Palvelu eri tehtävissä

Koulutuksen vastuuhenkilön hyväksymä palvelu erikoislääkärin pätevyyttä edellyttävässä virassa, toimessa tai tehtävässä hyväksytään erikoiskoulutukseksi edellyttäen, että erikoistuva lääkäri osallistuu varsinaisissa koulutusviroissa oleville tarkoitettuun koulutukseen ja että hänellä on kouluttaja.

Toimimista apulaisopettajan, päätoimisen tuntiopettajan tai muussa vastaavassa virassa hyväksytään erikoiskoulutukseen enintään kaksi vuotta edellyttäen, että siihen liittyy ao. alan sivuvirka yliopistollisessa keskussairaalassa tai kliinistä toimintaa.

Minkä tahansa koulutusyksikön erikoistumisviroissa suoritettu erikoiskoulutuksen palvelu hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä ao. koulutusohjelman vaatimusten mukaisesti palveluksi.

Suoritusten vanheneminen

Koulutukseen kuuluvat palvelut sekä teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen kurssit vanhenevat kymmenessä (10) vuodessa. Valtakunnallinen kuulustelu vanhenee neljässä (4) vuodessa.

Erityisestä syystä erikoistuva lääkäri voi saada pidennystä suoritustensa voimassaoloon (esim. äitiys- ja vanhempainloma). Hoitovapaan osalta palvelujen vanhenemisessa voidaan pidennyksenä huomioida äitiys- ja vanhempainrahaan oikeuttava aika (noin yksi vuosi).

Koulutusohjelman ja koulutusyksikön vaihtaminen

Koulutusohjelman vaihtaminen tapahtuu samaa menettelyä noudattaen kuin haettaessa ensimmäistä kertaa opinto-oikeutta erikoislääkärin tutkintoon. Vaihtaessaan koulutusyksikköä erikoistuvan lääkärin on sekä ilmoitettava vaihdostaan vanhaan koulutusyksikköön että haettava opinto-oikeutta uudesta koulutusyksiköstä.

Usean erikoislääkärin tutkinnon suorittaminen

Lähtökohtana on, että suoritetaan yksi erikoislääkärin tutkinto. Erityisistä syistä lääkäri voi suorittaa useampiakin erikoislääkärin tutkintoja. Tällöin tutkinnot tulee suorittaa peräkkäin. Eri erikoislääkärin tutkintoihin kuuluva koulutus on suoritettava vain niiltä osin kuin koulutusohjelmat poikkeavat toisistaan. Suoritusten vanhenemista koskevat määräykset ovat voimassa myös tällaisissa tapauksissa.

5.4. Arviointi ja erikoistuvan lääkärin ohjaus

5.4.1. Osallistuminen koulutuksen kehittämiseen ja arviointiin

Koulutusprosessin kehittäminen ja arviointi tarkoittaa sekä erikoistuvan lääkärin oppimisen arviointia että opetuksen, koulutusympäristön ja koulutusohjelman arviointia. Erikoistuvan lääkärin oma itsearviointi muodostaa osan oppimisen arvioinnista.

5.4.2. Henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja lokikirja

Vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa kouluttaja tekee yhdessä erikoistuvan lääkärin kanssa tämän henkilökohtaisen koulutussuunnitelman heti erikoistumisen alussa, jo ennen runkokoulutuksen alkua. Erikoistuvan lääkärin aikaisempi työkokemus ja omat oppimistavoitteet otetaan suunnitelmaa laadittaessa huomioon. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi koulutukselle asetettavat tavoitteet sekä eri koulutusvaiheiksi hyväksyttävät ajanjaksot ja suunnitellut koulutuspaikat. Koulutuksen edistymisestä tulee raportoida viimeistään runkokoulutusvaiheen lopussa mutta tarvittaessa jo aikaisemmin. Koulutuksen seurannasta vastaa koulutuksen vastuuhenkilö.

Koulutusyksikön tulee antaa erikoistujalle ao. erikoisalan lokikirja runkokoulutusvaiheen alussa. Koulutusyksikkö vastaa lokikirjan sisällöstä, mutta erikoistuva lääkäri siihen tulevien merkintöjen ajantasaisuudesta. Lokikirjan merkinnöillä voidaan osoittaa jo saatu koulutus ja toisaalta miltä osa-alueilta koulutusta tulisi vielä saada. Samalla erikoisalalla tulisi olla valtakunnallisesti mahdollisimman yhtenäinen lokikirja.

5.4.3. Henkilökohtainen ohjaaja/tutor

Erikoistuvalla lääkärillä nimetään henkilökohtainen ohjaaja eli tutor, joka on erikoistuvan lääkärin tukihenkilö. Tutor/ohjaaja voi olla sama koko koulutuksen ajan, runkokoulutusvaiheeseen ja eriytyvään vaiheeseen voidaan nimetä oma tutor/ohjaaja tai tutor/ohjaaja voi olla koulutuspaikkakohtainen. Ohjaajan tulee myös osallistua koulutusprosessin arviointiin.

5.4.4. Erikoislääkärikoulutuksen arviointi

Oppimisen ja koulutuksen arvioinnin perustan muodostavat etukäteen asetetut tavoitteet, joihin suorituksia ja saavutuksia verrataan. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita. Koulutuksen vastuuhenkilö vastaa koulutuksen seurannasta. Erikoistuva lääkäri ja hänen henkilökohtainen ohjaajan-

sa/tutorinsa selvittävät yhdessä eri koulutusjaksojen alkaessa jaksolle asetetut tavoitteet ja sovittavat ne yhteen erikoistujan henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa.

On suositeltavaa, että erikoistuva lääkäri voi arvioida myös ohjaajansa toimintaa. Tämä hyödyttää myös ohjaajan työtä ja sen kehittämistä. Erikoisalat antavat yksityiskohtaisemmat ohjeet arvioinnista omissa koulutusohjelmissaan.

5.5. Teorettinen kurssimuotoinen koulutus

Kurssimuotoisen koulutuksen vähimmäismäärä vaihtelee koulutusohjelmittain. Koulutusyksikkö järjestää tai hyväksyy kurssimuotoisen koulutuksen. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs, suunnitelmallinen kokonaisuus. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjan merkinnällä.

Työnantajan, joka saa valtion maksamaa tukea erikoislääkärikoulutuksesta, tulee antaa erikoistuvalla lääkärillä työaikana mahdollisuus osallistua vuosittain kurssimuotoiseen koulutukseen ja osallistua tästä aiheutuviin kustannuksiin. Teorettinen koulutus suoritetaan erikoistumiseen varatussa ajassa. Vuosittain tulee voida suorittaa vaadittu teoreettisen koulutuksen kokonaismäärä jaettuna erikoistumiseen vaadittujen kouluttautumisvuosien määrällä.

Tavoitteet

Teorettinen kurssimuotoinen koulutus on perusopintoja syventävää ja alalla toimimisen kannalta tärkeitä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs kokonaisuus. Suunnitelma teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen eri osa-alueista tehdään henkilökohtaisen koulutussuunnitelman yhteydessä. Koulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy suunnitelman. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjamerkinnöillä.

Koulutusyksiköt vastaavat hyväksytyjen koulutusohjelmien tasosta ja laadusta. Tavoitteena on, että koulutusyksiköt tarjoaisivat koko vaaditun kurssimuotoisen koulutuksen itse tai yhteistyössä jonkin muun tahon kanssa. Koulutusyksikkö voi hyväksyä kursseja, joiden järjestäjänä ovat mm erikoisalayhdistys, lääkäriyhdistykset tai muu lääketieteellinen taho. Koulutuksen tulee tällöinkin täyttää teoreettiselle koulutukselle asetetut vaatimukset. Teollisuus tai yritys ei voi olla yksin koulutuksen järjestäjänä.

Laajuus

Asetuksen mukaan erikoislääkärin tutkintoon kuuluu vähintään 80 tuntia teoreettista kurssimuotoista koulutusta. Tämä voi olla ao. erikoisalan opintoja syventävää tai tiettyjä muita aihekokonaisuuksia käsittelevää koulutusta. Oman erikoisalan koulutuksen osuuden tulee kuitenkin olla vähintään 60 tuntia. Sellaisilla aloilla, joilla on yhteinen runkokoulutus, teoreettista kurssimuotoista koulutusta tulee suorittaa sekä runkokoulutuksen että erikseen eriytyvän koulutuksen aikana. Eriytyvän koulutuksen volyyymi on vähintään 40 tuntia. Teoreettiseen koulutukseen sisältyy myös alalla toimimisen kannalta oleellista johtamiseen ja hallintoon perehdyttävää koulutusta vähintään 20 tuntia. Tämän koulutusosan sisältö voi koostua esim. terveydenhuollon organisaatiosta, suunnittelusta, taloudesta, johtamisesta ja lainsäädännöstä. Vastuuhenkilön harkinnan mukaan koulutukseen voi sisältyä myös muita aihepiirejä, kuten esim. etiikan opetusta.

Koulutuksen kriteerit ja mitoitus

Suosittelavia ovat laajat kokonaisuudet, esimerkiksi oppiaineiden itsensä järjestämät vuosittain toistuvat kurssit. Pienillä erikoisaloilla voidaan kurssimuotoinen koulutus järjestää yhteistyönä. Yhtä opetustuntia vastaa 45 minuutin luento tai muu opetustilanne. Alle 3 tunnin mittaisia yksittäisiä (3 x 45 min) koulutustilaisuuksia ei hyväksytä. Koulutuksen suositellaan sisältävän luentojen ohella aktivoivia opetusmenetelmiä (pienryhmäopetus, tehtävät, yms.). Opetusvolyyymi on pystyttävä selkeästi tunnistamaan koulutustilaisuuden ohjelmasta. Tehtävien lisäksi laajempiin kursseihin voi liittyä myös kuulusteluja.

Ulkomainen koulutus

Ulkomailla järjestettäviä kursseja hyväksytään vastuuhenkilön esityksestä. Myös ulkomaisten kurssien kohdalla noudatetaan edellä esitettyjä kriteereitä. Pelkkä ulkomainen konferenssi sellaisenaan ei tuo hyväksymistä. Jos kursseilla on käytössä ns. kredit-järjestelmä, sitä voidaan erikoisalakohteisesti käyttää Suomeen sovellettuna.

5.6. Kuulusteluohjeet 2007–2009

Kuulustelujen valtakunnallisesta koordinaatiosta huolehtii Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opintotoimistossa työskentelevä valtakunnallinen yhdyshenkilö. Yhdyshenkilön tehtävänä on myös kuulustelurekisterien pitäminen, erilaiset tilastointitehtävät ja tarvittaessa kuulustelijoiden yhteistyön avustaminen. Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen asiantuntijakokous koordinoi ja käsittelee kuulustelua koskevia asioita.

Kuulustelijat

Koulutusyksiköt velvoitetaan nimeämään kullekin omassa tiedekunnassaan edustetulle erikoisalalle kuulustelija, joka ilmoitetaan yhdyshenkilölle. Mikäli jollakin erikoisalalla kuulustelurasitus on suuri, voivat koulutusohjelmien vastuuhenkilöt sopia useamman kuulustelijan nimeämisestä samasta koulutusyksiköstä. Kukin koulutusyksikkö maksaa kuulustelupalkkiot omille kuulustelijoilleen.

Koulutusyksikön tulee ryhtyä toimenpiteisiin uuden kuulustelijan nimeämiseksi esim. kuulustelijan eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Mikäli kuulustelija ei pysty toimimaan ennalta sovitusti kuulustelijana (esim. ulkomaanmatka, virkavapaus), tulee siitä välittömästi ilmoittaa yhdyshenkilölle.

Kuulusteluvaatimukset

Koulutusyksiköt vahvistavat kuulusteluvaatimukset koulutusohjelmien kuulustelijoiden valtakunnallisesti sovitusta yhtenäisestä esityksestä. Vaatimukset tarkistetaan kaikissa koulutusyksiköissä samanaikaisesti kahden vuoden välein. Kuulustelijat toimittavat yhteisenä esityksenään erikoisalakohteiset kuulusteluvaatimukset yhdyshenkilölle tarkistettavaksi ennen niiden vahvistamista.

Kuulusteluajankohdat ja -paikat

Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu järjestetään kaikissa koulutusyksiköissä samanaikaisesti kolme kertaa vuodessa: tammi-, huhti- ja syyskuussa, kunkin kuukauden puolivälissä.

Koulutusyksiköt järjestävät kuulustelutilaisuuden omalla paikkakunnallaan. Kuulusteluun voi osallistua millä tahansa kuulustelupaikkakunnalla, mikäli toisen yliopiston kuulustelupaikassa on tilaa.

Kuulusteluun ilmoittautuminen

Kuulusteluun ilmoittaudutaan viimeistään neljä viikkoa ennen kuulustelua siihen koulutusyksikköön, jonka kirjoilla on opiskelijana. Kuulusteluun osallistuvan tulee olla ilmoittautunut läsnä olevaksi yliopistonsa kirjoihin.

Kuulusteluvuorot

Kullakin erikoisalalla eräitä erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta toimii vuorollaan kaksi kuulustelijaa yhdessä. Kuulusteluvuorot ilmoitetaan isoilla aloilla kuulustelijoille kunkin vuoden alussa, jotta kuulustelijat voivat varautua tehtävään. Pienillä aloilla kuulusteluvuoroja ei sovita etukäteen, vaan kysymykset pyydetään ennen kuulustelua, johon on ilmoittautunut kuulusteltavia. Kuulustelijat pyritään valitsemaan siten, ettei omia koulutettavia tule kuulusteltaviksi.

Alat, joilla kuulusteluun kuuluu suullinen osio (pilottialat)

Kirjallisen kuulustelun lisäksi pidetään suullinen kuulustelu seuraavilla aloilla: lastenkirurgia, plastiikkakirurgia. Erikoisalot suunnittelevat kuulustelun, joka suoritetaan hyväksytyyn kirjallisen osion jälkeen. Suullisen kuulustelun erilliset ohjeet ovat nähtävissä osoitteessa www.med.helsinki.fi/erikoislaakari.

Kuulustelukysymysten asettaminen

Vuorossa olevat kuulustelijat laativat kysymykset yhdessä ja toimittavat ne noin kaksi viikkoa ennen kuulustelua yhdyshenkilölle. Kuulustelu voi sisältää esim. essee-kysymyksiä ja myös monivalintakysymyksiä, mikäli kuulustelijat niin haluavat. Kysymykset laaditaan suomeksi ja myös ruotsiksi, jos kuulusteltava on sitä ilmoittautuessaan pyytänyt. Kuulustelun voi suorittaa myös englannin tai saksan kielillä, mikäli kuulustelijat siihen suostuvat.

Kuulustelu perustuu, paitsi koulutusohjelmassa mainittuun kirjallisuuteen, lehtiin ja lainsäädäntöön, myös siihen kunkin erikoisalan käytännön tietoon, joka erikoistuvalla lääkärille on kertynyt.

Kuulusteltavat esiintyvät kuulustelussa koodeina. Kuulustelutulosten tultua erikoistujalla on mahdollisuus saada tietää kuulustelun arvostelijat.

Yhdyshenkilö toimittaa koodein varustetut kysymyspaperit sen koulutusyksikön tilaisuuteen, jossa kuulusteltava on ilmoittanut osallistuvansa kuulusteluun. Yhteydenotossa kuulustelijoiden ja yhdyshenkilön välillä on suositeltavaa käyttää sähköpostia. Kuulustelijoiden välisissä yhteydenotoissa kysymyksiä laadittaessa ei saa käyttää telefaksia.

Kuulusteluvastausten tarkastaminen

Yhdyshenkilö toimittaa vastauspaperit ensimmäiselle kuulustelijalle. Ensimmäinen kuulustelija arvostelee kaikki vastaukset itsenäisesti ja toimittaa sitten vastauspaperit toiselle kuulustelijalle arvosteltaviksi. Kullekin kuulustelijalle varataan pääsääntöisesti kolme viikkoa aikaa kuulusteluvastausten tarkistamiseen. Jälkimmäinen kuulustelija palauttaa vastaukset arvosteluineen yhdyshenkilölle. Vastaukset on palautettava kuuden viikon kuluessa siitä päivämäärästä, jolloin ne on ensimmäiselle kuulustelijalle postitettu.

Kuulustelujen arvostelu

Kuulustelut arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty ja käyttäen pisteytystä. Kuulustelijoiden tulee neuvotella keskenään siitä, ketkä ovat kuulustelussa hyväksytty ja ketkä hylätty. Hylätyistä kuulusteluista on annettava kirjallinen vastine joko vaadittavien asiakokonaisuuksien luettelona tai henkilökohtaisena palautteena. Tenttipaperit palautetaan kuulusteltaville, jotka ovat suorittaneet kuulustelun hyväksyttävästi, hylätyissä tapauksissa palautetaan kopiot papereista.

Mikäli erikoistuva hylätään kolmessa kuulustelussa, siitä tiedotetaan sekä erikoistuvalla että vastuuhenkilöllä. Heitä kehoitetaan keskustelemaan ongelmista, jotka ovat johtaneet hylkäykseen. Kolmen hylkäyksen jälkeen erikoistuja ei voi osallistua seuraavaan kuulusteluun. Tätä sovelletaan takautuvasti huhtikuun 2005 tentistä alkaen.

Kuulustelujen tuloksista ilmoittaminen

Tuloksien tultua yhdyshenkilölle hän lähettää välittömästi kirjallisen tiedon henkilökohtaisesti kuulusteltaville. Koulutusyksiköt saavat listat omien opiskelijoidensa tuloksista.

Kuulustelun vanheneminen

Kuulustelu vanhenee neljässä vuodessa.

Oikaisumenettely

Kuulusteltava voi kirjallisesti pyytää oikaisua kuulustelun päätöksestä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut kuulustelun tulokset tietoonsa. Yhdyshenkilö toimittaa oikaisupyynnön kuulustelun arvostelleille kahdelle kuulustelijalle, joiden tulee antaa perusteltu vastauksensa kohtuullisessa ajassa. Mikäli kuulusteltava on vielä tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua oman tiedekuntansa säännösten mukaisesti.

Suullisen kuulustelun oikaisumenettely

Suullisen kuulustelun arvosteluun tyytymätön erikoistuja voi pyytää oikaisua oman yliopistonsa erikoislääkärikoulutustoimikunnalta.

6. SIIRTYMÄKAUDEN OHJEET

Erikoislääkärin tutkintoa koskeva asetusmuutos (1343/2002) tuli voimaan 1.1.2003. Asetus sisältää muutoksia terveyskeskuspalveluun ja koulutuksen rakenteeseen. Terveyskeskuksessa suoritettavan palvelun pituus nousi aikaisemmasta 6 kuukaudesta 9 kuukauteen ja koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella asetuksessa mainittuja aloja lukuun ottamatta (asetukset oppaan lopussa). Lääkäri voi erikoistua asetuksen 678/98 vaatimusten mukaan, mikäli hänellä on opinto-oikeus ko. asetuksen mukaiseen tutkintoon haettuna 31.12.2002 mennessä.

Asetuksen 678/99 6 §:n 4 momentin (aik. 3 mom) ja asetuksen 1343/2002 perustelu-
muistion perusteella tiedekunnat voivat käyttää harkintaa kokeneen lääkärin kohdalla sen suhteen, voidaanko hänen aikaisemmin suorittamansa 6 kk perusterveydenhuollon palvelu lukea hyväksi 9 kk:n terveyskeskuspalveluun.

Asetus erikoislääkärin tutkinnosta (678/98) tuli voimaan 1.1.1999. Samalla kumoutuivat vanhan erikoislääkärin asetuksen (1436/93) mukaiset koulutusohjelmat. Mikäli henkilö on suorittanut tai aloittanut vanhan asetuksen mukaisen erikoislääkärin koulutuksen, voidaan hänen suorittamansa opinnot ja palvelut hyväksyä uuden asetuksen mukaiseksi koulutukseksi niiltä osin kun ne vastaavat ko. koulutusohjelman vaatimuksia. Lääkärit,

jotka ovat suorittaneet orientoivan vaiheen, voivat hyväksyttää orientoivan vaiheen palveluita uuden erikoislääkärin tutkinnon osaksi, mikäli ne vastaavat koulutusohjelman vaatimuksia.

Erikoistuva voi halutessaan siirtyä erikoistumaan omalle alalleen joko asetuksen 678/98 tai 1343/02 mukaisesti.

7. ULKOMAALAINEN ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON SUORITTAJANA JA ULKOMAILLA SUORITETTU TUTKINTO

7.1. Euroopan talousalueen kansalainen

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää Euroopan talousalueen kansalaiselle hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä toisen johdon ja valvonnan alaisena tai oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna lääkärinä tai laillistettuna yleislääkärinä. Laillistuksen jälkeen lääkäri voi hakea opinto-oikeutta erikoislääkärikoulutukseen. Koulutukseen hyväksymisen edellytyksenä on todistuksella osoitettu vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito.

7.2. Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalainen

Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion kansalainen voi saada oikeusturvakeskukselta lääkärin ammatinharjoittamisluvan edellyttäen, että

- hän on suorittanut hyväksyttävän lääkärin perustutkinnon
- hänellä on riittävä suomen kielen taito
- hän on suorittanut vähintään 6 kuukauden pituisen lääkäriharjoittelun suomalaisessa sairaalassa tai terveyskeskuksessa
- hän on suorittanut 3-osaisen kuulustelun (kliininen, hallinto ja käytäntö) Tampereen yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa.

Ammatinharjoittamisluvan myöntämiseen vaaditaan lisäksi, että lääkäriellä on työpaikka terveydenhuollon laitoksessa. Luvan myöntämisen jälkeen lääkäri voi hakea opinto-oikeutta erikoislääkärikoulutukseen.

7.3. Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka on suorittanut lääkärintutkinnon ETA:n ulkopuolisessa valtiossa

Euroopan talousalueen valtion kansalaiselta (myös suomalaiselta), joka on suorittanut lääkärintutkinnon talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, vaaditaan ennen laillistuksen myöntämistä edellä mainitun 3-osaisen kuulustelun suorittaminen Tampereen yliopistossa. Laillistuksen jälkeen lääkäri voi hakea opinto-oikeutta erikoislääkärikoulutukseen.

7.4. Ulkomailta suoritettu erikoislääkärin tutkinto

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää Euroopan talousalueen valtiossa suoritetun erikoislääkärin tutkinnon perusteella vastaavan alan erikoislääkärin oikeuden Suomessa.

Oikeusturvakeskus päättää myös muualla ulkomailla suoritetun erikoislääkärin koulutuksen hyväksymisestä ja mahdollisesta täydentävästä koulutuksesta.

8. TUTKINTOTODISTUKSEN HAKEMINEN

Erikoistuvan lääkärin suorittama kaikki erikoislääkärin tutkintoon vaadittavat palvelut ja teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen opinnot sekä erikoisalakohtaisen valtakunnallisen kuulustelun hän voi hakea tutkintotodistusta siten, että hän toimittaa tiedekunnan kansliaan palvelu- tai työtodistukset tai nimikirjaoitteen sekä muut mahdolliset selvitykset koulutuksesta. Tutkintotodistus annetaan siitä yliopistosta, jonka vastuualueella yliopistollinen koulutus on pääosin suoritettu.

9. LAILLISTAMINEN ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON JÄLKEEN

Erikoislääkärin tulee hakea terveydenhuollon oikeusturvakeskukselta oikeutta harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Hakemus on vapaamuotoinen ja se voidaan tehdä seuraavasti:

*Pyydän, että minulle myönnetään oikeus harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä _____ erikoisalalla.
Päiväys, allekirjoitus, yhteystiedot*

Liitteenä tulee esittää tiedekunnan antama jäljennös erikoislääkärin tutkintotodistuksesta.

Hakemus lähetetään osoitteella:
Terveydenhuollon oikeusturvakeskus
PL 265
00531 Helsinki

TEO:n käyntiosoite on Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki, puh. (09) 772 920. Ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta päätöksestä peritään toimitusmaksu ja päätös lähetetään hakijan ilmoittamaan osoitteeseen postiennakkona.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus lähettää tiedon päätöksestä KELAn terveys- ja toimeentulo-osastolle ja lisäksi mm. lääketieteelliselle tiedekunnalle.

Erikoislääkärin leimasimen ja palkkiokuitit voi tilata Kansaneläkelaitokselta, terveys- ja toimeentuloturvaosastolta puh. 020 43411/leimasimet, os. PL 450, 00101 Helsinki.